

Høgskolen i Hedmark

LUNA

Årsstudium i norsk – emne: Språk og samfunn – våren 2015

Oppgavesettet består av fire sider (to sider på nynorsk, to sider på bokmål)

Nynorsk

Eksamen (6 timar)

13. mai 2015, kl. 09.00-15.00

Vel to av fire oppgåvedelar:

Oppgavesettet består av fire delar (A, B, C, D) med spørsmål frå pensumet for språkmodulen for årsstudiet i norsk (Språk og samfunn), slik det er spesifisert i studieplanen for denne studieeininga. Du skal velje to delar og skrive eitt av svara dine på bokmål og det andre svaret på nynorsk. *Alle delspørsmåla skal svarast på.* Du kan sjølv bestemme kva svar som skal vere på bokmål eller nynorsk.

Vekting:

Dei to oppgåvedelane du har valt, tel likt i vurderinga og ved karaktersetjinga. Karaktersetjinga følgjer ECTS-skalaen og den norske kvalitative beskrivinga av bokstavkarakterane. *Begge oppgåvedelane må vurderast til bestått.*

Hjelpemiddel:

Norsk-norsk ordliste/ordbok (utan eigne merknader/markeringar).

OPPGÅVEDEL A: Eldre språkhistorie

Eitt av kompetansemåla i norsk språk, litteratur og kultur etter Vg 2 – studieførebuande utdanningsprogram er å:

- gjere greie for nokre sentrale likskapar og skilnader mellom norrønt og moderne norsk språk

Kva ville du ha trekt fram dersom du skulle undervise på Vg 2 om dette emnet?

OPPGÅVEDEL B: Nyare språkhistorie

Nokre av kompetansemåla i norsk språk, litteratur og kultur etter Vg 2 og Vg 3 – studieførebuande utdanningsprogram er høvesvis å:

- gjere greie for norsk språkdebatt og språkpolitikk på 1800-talet
- gjere greie for norsk språkdebatt og språkpolitikk frå år 1900 til i dag

Kva for sentrale personar og hendingar ville du ha trekt fram dersom du skulle undervise på Vg 2 eller Vg 3? Du kan sjølv velje klassetrinn/hundreår.

OPPGÅVEDEL C: Sosiolingvistik/målføre

Kvar av spørsmåla under tel likt ved vurderinga. Alle delspørsmåla må svarast på.

- Forklar *varietet*, *variabel* og *variant* slik desse omgrepa er brukte i pensum.
- Kva forstår vi med «det labovske paradigmet»?
- Peik på typiske trekk ved austlandsmåla slik du kjenner til ut frå pensum og målføreprøver

OPPGÅVEDEL D: Norsk, dansk og svensk

Nedanfor er to tekster, éi på dansk og éi på svensk.

- Omset kvar av tekstene til éin bokmålsversjon og éin nynorskversjon.
- Ta som utgangspunkt dei understreka orda og grei ut om nokre språklege ulikskapar i dei fire nasjonsspråka (bokmål/nynorsk, svensk og dansk).
- Gje nokre årsaker til kvifor stillinga til norske talemål er ulik den tilsvarande for danske og svenske talemål.

Tekst på svensk (kjelde: Togmagasinet *Kupé*)

Frå intervju med Fredrik Skavlan

(.) Han har alltid varit tidig i livet. Sambo vid 17, gift vid 22, barn vid 23 – skild vid 32. Otålig, rastlös, temperamentsfull och lite glömsk är inte bara typiska yrkessjukdomar, utan också karaktärsdrag som stämmer in på honom.

-Ja, jag är rastlös av mig. Vaknar tidigt och väcker då den övriga familjen. Sedan är det alltid något projekt på gång. Senast handlade det om att snickra en bänk. Jag ligger aldrig och solar, eller i soffan och läser en bok.

-Du er alltså händig?

-Nej, jag förstör nog lika mycket som jag bygger Men det er kul i snickarboa.
(.)

Tekst på dansk (kjelde: Mogens Brønsted: *Dansk for nordmænd*)

Frå tekst om danske og norske plosivar

De norske klusiler (=plosivar) står i det hele på et oprindeligere trin, både hvad angår aspiration og stemthed. Den stærke aspirering er en opløsningstendens, som især for t's vedkommende minder om den gamle overgang i høitysk fra klusil (=plosiv) til affrikat. Dette haver mer end noget andet givet dansk dets «bløde» præg til forskel fra det «hårdere» norsk. Ved denne udvikling fik vi overgang fra ustemt til stemt, rike>rige, mat>mad.

Forklaring: affrikat, m.: plosiv og frikativ saman i same staving, f. eks. i *tsar*.

Høgskolen i Hedmark

LUNA

Årsstudium i norsk – emne: Språk og samfunn – våren 2015

Oppgavesettet består av fire sider (to sider på nynorsk, to sider på bokmål)

Bokmål

Eksamen (6 timer)

13. mai 2015, kl. 09.00-15.00

Velg to av fire oppgavedeler:

Oppgavesettet består av fire deler (A, B, C, D) med spørsmål fra pensumet for språkmodulen for årsstudiet i norsk (Språk og samfunn), slik det er spesifisert i studieplanen for denne studieenheten. Du skal velge to deler og skrive ett av svare dine på bokmål og det andre svaret på nynorsk. *Alle delspørsmåla skal besvares.* Du kan selv bestemme hvilket svar som skal være på bokmål eller nynorsk.

Vekting:

De to oppgavedelene du har valgt, teller likt i vurderinga og ved karaktersettinga. Karaktersettinga følger ECTS-skalaen og den norske kvalitative beskrivinga av bokstavkarakterene. *Begge oppgavedelene må vurderes til bestått.*

Hjelpemiddel:

Norsk-norsk ordliste/ordbok (uten egne merknader/markeringer).

OPPGAVEDEL A: Eldre språkhistorie

Ett av kompetansemåla i norsk språk, litteratur og kultur etter Vg 2 – studieforberedende utdanningsprogram er å:

- gjøre rede for noen sentrale likheter og forskjeller mellom norrønt og moderne norsk språk

Hva ville du ha trukket fram dersom du skulle undervise på Vg 2 om dette emnet?

OPPGAVEDEL B: Nyere språkhistorie

Noen av kompetansemåla i norsk språk, litteratur og kultur etter Vg 2 og Vg 3 – studieforberedende utdanningsprogram er henholdsvis å:

- gjøre rede for norsk språkdebatt og språkpolitikk på 1800-tallet
- gjøre rede for norsk språkdebatt og språkpolitikk fra år 1900 til i dag

Hvilke sentrale personer og hendinger ville du ha trukket fram dersom du skulle undervise på Vg 2 eller Vg 3? Du kan selv velge klassetrinn/hundreår.

OPPGAVEDEL C: Sosiolingvistik/målføre

Hvert av spørsmåla under teller likt ved vurderinga. Alle delspørsmåla må besvares.

- Forklar *varietet*, *variabel* og *variant* slik disse begrepene er brukt i pensum.
- Hva forstår vi med «det labovske paradigmet»?
- Pek på typiske trekk ved østlandsmåla slik du kjenner til ut fra pensum og målføreprøver.

OPPGAVEDEL D: Norsk, dansk og svensk

Nedenfor er to tekster, én på dansk og én på svensk.

- Oversett hver av tekstene til én bokmålsversjon og én nynorskversjon.
- Ta de understreka orda som utgangspunkt og grei ut om noen språklige forskjeller i de fire nasjonsspråka (bokmål/nynorsk, svensk og dansk).
- Gi noen årsaker til hvorfor stillinga til norske talemål er ulik den tilsvarende for danske og svenske talemål.

Tekst på svensk (kilde: Togmagasinet *Kupé*)

Frå intervju med Fredrik Skavlan

(.) Han har alltid varit tidig i livet. Sambo vid 17, gift vid 22, barn vid 23 – skild vid 32. Otålig, rastlös, temperamentsfull och lite glömsk är inte bara typiska yrkessjukdomar, utan också karaktärsdrag som stämmer in på honom.

-Ja, jag är rastlös av mig. Vaknar tidigt och väcker då den övriga familjen. Sedan är det alltid något projekt på gång. Senast handlade det om att snickra en bänk. Jag ligger aldrig och solar, eller i soffan och läser en bok.

-Du er alltså händig?

-Nej, jag förstör nog lika mycket som jag bygger Men det er kul i snickarboea.
(.)

Tekst på dansk (kilde: Mogens Brønsted: *Dansk for nordmænd*)

Frå tekst om danske og norske plosivar

De norske klusiler (=plosivar) står i det hele på et oprindeligere trin, både hvad angår aspiration og stemthed. Den sterke aspirering er en oppløsningstendens, som især for t's vedkommende minder om den gamle overgang i høitysk fra klusil (=plosiv) til affrikat. Dette haver mer end noget andet givet dansk dets «bløde» præg til forskel fra det «hårdere» norsk. Ved denne udvikling fik vi overgang fra ustemt til stemt, rike>rige, mat>mad.

Forklaring: affrikat, m.: plosiv og frikativ sammen i samme staving, f. eks. i *tsar*.